

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи філософських знань

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 «Філологія»
Назва освітньої програми	Філологія
Рівень вищої освіти	фаховий передвищий рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	e-mail
Іванова Оксана Станіславівна Кандидат філософських наук, доцент;	0672586884	okmegalodon2021@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Основи філософських знань» посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців фахового передвищого рівня освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Вона є обов'язковою дисципліною циклу загальної підготовки і є невід'ємною частиною загальнокультурного, професійного, соціального та особистісного розвитку студента. Філософія – це світоглядна і водночас методологічна основа, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін. Значною мірою саме завдяки їй стає можливий вихід свідомості студентів за межі вузькопрофесійної підготовки та орієнтація на загальнолюдські цінності.

Курс «Основи філософських знань» охоплює собою як основні періоди історичного розвитку світової філософської думки, так і теоретичну проблематику основних розділів філософського знання. Окремою темою виділяється українська філософська думка, вивчення якої дає змогу ознайомитись з особливостями українського типу мислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є засвоєння студентами комплексної проблематики філософії, головних концепцій та підходів у призмі філології; усвідомлення здобувачами ідеї єдності світового культурного процесу і, водночас, різноманітності його форм; формування у студентів культурно-філософського мислення, здатності до розуміння і інтерпретації сучасних комунікаційних процесів і явищ; спрямування студентів до оформлення власної світоглядної позиції та оволодіння методологією мислення та діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни. Базові знання з дисциплін: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія України».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи філософських знань» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Навчальна дисципліна «**Основи філософських знань**» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 03 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 05 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Основи філософських знань**» є:

- осмислення предмету філософії, її статусу в системі сучасної науки, розуміння ролі філософії у формуванні і розвитку творчого мислення;
- розкриття сутності і значення основних напрямків розвитку філософської думки, ознайомлення з історичними віхами зарубіжної та вітчизняної філософії, взаємозв'язком їх ідей і концепцій;
- засвоєння основних понять, принципів, категорій і функцій філософії, формування вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя;
- створення належної теоретичної основи для вільного світоглядного самовизначення сучасного фахівця;
- систематизувати уявлення про особливості становлення та розвитку філософських концепцій міжособистісної взаємодії.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною:

знати:

- різноманітність форм людського знання, співвідношення знання і віри, раціонального та ірраціонального в людській життєдіяльності, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві;

- основні етапи розвитку світової філософської думки у взаємозв'язку з мистецтвом, найважливіші школи та основні філософські вчення.
- основні теоретичні положення і проблеми філософії; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, гносеології, соціальної філософії;

- видатних мислителів та найважливіші першоджерела світової філософської думки.

вміти:

- синтезувати набуті знання із фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття;
- застосовувати набуті знання при аналізі реалій сучасного суспільного буття;
- формувати власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення;
- практично застосовувати отриманні знання для вирішення професійних завдань, розробки різноманітних проектів, організації взаємовідношень між людьми;
- вести діалог та полілог як засоби вирішення сучасних соціальних, етичних, екологічних та інших проблем;
- приймати ефективні рішення в галузі філології, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	32	16	72	2	3	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		практ.	сам. роб.	
Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Завдання філософії. Філологія як наука, що допомагає відображати дійсність.	20	6	4	12
Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Релігійно-філософська основа Сходу.	20	6	2	10
Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії.	20	4	2	10
Тема 4. Українська філософська думка про природу та сутність мистецтва філології. Місце філології в Одеському регіоні.	20	4	2	10
Тема 5. Основні розділи філософського знання та їх взаємозв'язок з філологією. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності.	20	4	2	10

Тема 6. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища	10	4	2	10
Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Традиція та інновація в філології. Етичні проблеми окремих стадій наукової діяльності. Шляхи формування академічної культури наукової взаємодії.	10	4	2	10
Усього годин	120	32	16	72
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - екзамен				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі передвищої освіти отримують теми та питання курсу, перелік основної та додаткової літератури, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання. Окрім того, здобувають практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	<p>Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Завдання філософії. Філологія як наука, що допомагає відображати дійсність.</p> <p>1. Які існують думки щодо відношення між філософією і наукою?</p> <p>1.1. Що таке сцієнтизм?</p> <p>1.2. Якою є точка зору антисцієнтистів?</p> <p>1.3. Як можна визначити, що таке наука?</p> <p>1.4. Яка Ваша думка відносно співвідношення філософії та науки?</p> <p>2. Філософія і релігія.</p> <p>2.1. В чому особливість релігійного погляду на світ?</p> <p>2.2. Що зближує філософію і релігію?</p> <p>2.3. Яка різниця у релігійному та філософському осягненні світу?</p> <p>3. Філософія і філологія.</p> <p>3.1. Що таке філологія?</p> <p>3.2. Що дає людині мистецтво філософського мислення?</p> <p>3.3. Яка роль культурної взаємодії в суспільстві?</p> <p>3.4. Філологія, як наука, що допомагає відображати дійсність.</p> <p>3.5. Що спільного між філософією та філологією?</p> <p>4. Чим відрізняється філологія від філософії?</p>	6

2	<p>Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Релігійно-філософська основа Сходу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коротко розкажіть про життя Будди. 2. Які були причини появи буддизму у Стародавній Індії? 3. Яку назву та зміст має головний буддистський текст? 4. Що таке «серединний шлях» у буддизмі? 5. Які існують основні напрямки в буддизмі? Чим вони відрізняються? 6. Які головні положення вчення Будди? 7. В чому головний сенс етики буддизму? 8. Філософія в мистецтві Стародавнього Сходу. 	6
3	<p>Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії та місце мистецтва у ній.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські та мистецькі ідеї античності. 2. Що таке соціально-антропологічний поворот в античній філософії? 3. Хто такі софісти? Основні представники цього філософського напрямку. 4. Основні положення вчення софістів. 5. Розкажіть про життя Сократа. 6. В чому різниця між вченням софістів і філософією Сократа? 7. В чому сутність платонівського вчення про ідеї? 8. Що говорить вчення Платона про людину? 9. Основні положення соціального вчення Платона. 10. Основні положення метафізики Аристотеля. 11. Соціальне вчення Аристотеля. 	4
4	<p>Тема 4. Українська філософська думка про природу та сутність мистецтва філології. Місце філології в Одеському регіоні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коротка біографія Г. С. Сковороди. 2. Як Г.С. Сковорода розуміє філософію? 3. Вчення Г. С. Сковороди про три світи (макрокосмос, мікрокосмос і символічний світ Біблії). 4. Вчення про дві натури (зовнішню і внутрішню). 5. Чим відрізняється традиційне церковне трактування Бога і пантеїстичне розуміння Бога згідно поглядам Сковороди? (подивитись, що таке пантеїзм). 6. Самопізнання як основна тема філософії Г. С. Сковороди. 7. Яка роль серця в філософії Г. С. Сковороди? 8. Етичне вчення Г. С. Сковороди. 9. Розуміння щастя Г. С. Сковородою. 10. Що таке «споріднена праця» згідно поглядам Г.С. Сковороди і як вона співвідноситься зі щастям людини? Проведіть паралелі між життям і вченням Г. С. Сковороди і Сократа. 11. Міжнародний гуманітарний університет як осередок підготовки і виховання ціннісні орієнтирів честі й толерантності. 12. Шляхи формування нової академічної культури на принципах академічної свободи, суспільної відповідальності, пошани до людської гідності і дотримання академічної доброчесності. 	4

5	<p>Тема 5. Основні розділи філософського знання та їх взаємозв'язок з філологією. Наукова етика у контексті актуальних проблем сучасності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть, що таке цінності. 2. Яка різниця між цінностями та корисними речами? 3. Чи можуть бути матеріальні речі цінностями? Чому? 4. Чи може бути щось одночасно і ідеальною, і матеріальною цінністю? Чому? Наведіть приклади. <p>Поміркуйте, що для вас є найбільш цінним? Поясніть, чому ви вважаєте це найбільш цінним.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст. 5. Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана. 6. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого 	4
6	<p>Тема 6. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема людського інтелекту: сила людини або обмеженість людини? 2. Взаємозв'язок тілесного та духовного в людині. 3. Ціннісний світ людини. 4. Людина як моральна істота. 5. Естетичне відношення людини до світу. Людина і краса. 6. Співвідношення природного, соціального та творчого в людині. 7. Свобода і творчість як сутність людини. 8. Співвідношення емоційного та інтелектуального в людині. 9. Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки. 10. Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності. 11. Етика науки та етика технології. 	4
7	<p>Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Традиція та інновація в філології. Етичні проблеми окремих стадій наукового діяльності. Шляхи формування академічної культури наукової взаємодії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст поняття «природа». 2. Розвиток уявлень про суспільство і природу: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Уявлення про суспільство і природу в Античності; 2.2. Протиставлення природного і людського світу в епоху Середньовіччя; 2.3. Погляди на співвідношення природи і цивілізації в епоху Відродження; 2.4. Ідея підкорення природи людиною в Новий час; 2.5. Природа як засіб для досягнення цілей людини (XX ст.). 3. Що таке географічний детермінізм? Основні концепції географічного детермінізму. 4. Поняття ноосфери у вченнях Т. де Шардена і В. І. Вернадського. 	4
	Всього	32

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів передвищої освіти щодо вивчення дисципліни «**Основи філософських знань**» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, доповідей тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	<p>Тема 1. Філософія як форма духовно-практичного та інтелектуального осягнення світу. Завдання філософії. Філологія як наука, що допомагає відображати дійсність.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Співвідношення філософії, науки, релігії та філософії мислення в їх історичному розвитку. 2) Філософія і досвідне наукове знання. 3) Наукова та релігійна картина світу. 4) Філологія як наука, що допомагає відображати дійсність. 5) Філософія мистецтва та релігія як форми духовного освоєння дійсності. 	12
2	<p>Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу. Релігійно-філософська основа Сходу.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Провідні ідеї і напрями стародавньої індійської думки. 2) «Упанішади» як основні ведійські тексти. 3) Ортодоксальні (міманса, веданта, йога) та неортодоксальні (джайнізм, буддизм, локаята) школи. 4) Основні положення джайнізму. 5) Канонічні джерела стародавньої китайської думки. 6) Філософія мислення у філософії Стародавнього Сходу. 	10
3	<p>Тема 3. Основні періоди розвитку західно-європейської філософії.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Натурфілософський період античної філософії: Фалес і Мілетська школа, Піфагор, Геракліт, Парменід та Елейська школа, Демокріт. 2) Еліністичний період античної філософії: Епікур, стоїки, скептики. 3) Патрістичний період середньовічної європейської філософії. 4) Гуманістичні вчення доби європейського Відродження. 	10

	5) Періодизація європейської філософії мислення.	
4	<p>Тема 4. Українська філософська думка про природу та сутність мистецтва філології. Місце філології в Одеському регіоні.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Українська філософська думка періодів Київської Русі: «Слово про Закон і Благодать» Іларіона, «Шестидень» Іоанна, «Повчання» Володимира Мономаха. 2) Розвиток філософської думки на українських землях в добу Відродження (Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський). 3) Розвиток професійної філософії у Києво-Могилянській академії. 4) Основні соціальні ідеї українських мислителів ХІХ-ХХ ст. І. Франко. М. Драгоманов. 5) Антропокосмізм В. Вернадського. 6) Філологія в Одеському регіоні України, її та вплив на суспільство. 	10
5	<p>Тема 5. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Філософські моделі буття: монізм, дуалізм, плюралізм. 2) Хаос і порядок. 3) Простір і час. 4) Проблема пізнаваності світу (гносеологічний оптимізм, агностицизм, скептицизм). 5) Проблема істини в пізнанні. Істина і правда. Пізнання і практика в мистецтві. 	10
6	<p>Тема 6. Людина та її світогляд у філософії. Моральні ідеали наукового середовища.</p> <p>Питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Співвідношення в людині природного, соціального, персонального та трансцендентного. 2) Людська природа, культура та мистецтво. 3) Мова: спілкування, діалог, комунікація. 4) Свобода, творчість, активність як людські феномени. 5) Основні концепції свободи. 6) Свобода та відповідальність. Написання філософського есе 	10
7	<p>Тема 7. Філософський аналіз суспільства. Традиція та інновація в філології. Етичні проблеми окремих стадій наукового діяльності. Шляхи формування академічної культури наукової взаємодії.</p> <p>Питання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Проблема суспільного прогресу. 2) Соціальні інститути: поняття, зародження, функції, значення. 3) Мораль і право. Функції права і функції моралі в суспільстві. 4) Людина і суспільство. 5) Роль філософії науки у формуванні національної самосвідомості. 6) Природа як соціальна цінність. 	10

Всього	72
---------------	-----------

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен.
--	---

Питання до екзамену

1. Виникнення філософії. Філософія і міф.
2. Проблема визначення предмету філософії. Характерні риси філософського мислення.
3. Співвідношення філософії, релігії, науки та комунікації.
4. Місце філософії та філології у європейській філософській думці.
5. Поняття світогляду. Типи світогляду. Філософія і світогляд.
6. Особливості західного та східного типів світосприйняття.
7. Філософія та мистецтво Стародавньої Індії. Характерні риси, періодизація, основні поняття.
8. Філософія буддизму.
9. Філософія та філологія Стародавнього Китаю. Основні характеристики, періоди, поняття.
10. Філософські основи вчення Конфуція.
11. Періодизація античної філософії. Коротка характеристика основних періодів. Антична філософія мистецтва.
12. Натурфілософія як ранній період античної філософії.
13. Мікрокосмос і макрокосмос. Ідеальне та матеріальне у структурі Античного мислення.
14. Соціально-антропологічний поворот в античній філософії. Софісти і Сократ.
15. Філософія Платона.
16. Філософське вчення Аристотеля.
17. Особливості середньовічної картини світу. Середньовічне філософське мислення. Проблема естетичного в філософії середніх віків.
18. Апологетика та догматика як напрямки середньовічної патристики.
19. Середньовічна схоластика та містика: основні представники та їх погляди.
20. Загальна характеристика філософії доби європейського Відродження. Філософське мислення доби Ренесанс.
21. Гуманізм як напрямок філософії доби європейського Відродження. Основні представники та їх погляди.
22. Пантеїзм. Представники пантеїзму в добу Відродження, їх вчення.
23. Натурфілософія доби Відродження.
24. Загальні риси філософії Нового часу.

25. Френсіс Бекон як засновник емпіричної філософії Нового часу, його основні ідеї.
26. Емпірична та сенсуалістична філософія Нового часу, основні представники та їх ідеї.
27. Рене Декарт як засновник раціоналістичної філософії Нового часу. Основні положення його вчення.
28. Основні представники раціоналістичної філософії Нового часу та їх погляди.
29. Соціальні ідеї філософів Нового часу (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є).
30. Філософія європейського Просвітництва: загальні риси, основні представники та їх погляди. Філософія мистецтва епохи Просвітництва.
31. Загальна характеристика та представники німецької класичної філософії.
32. Основні положення гносеології та феномен мистецтва у концепції І. Канта.
33. Морально-правова концепція І. Канта.
34. Енциклопедія філософських наук. В. Ф. Гегеля.
35. Основні положення філософії марксизму.
36. Некласична філософія XIX ст. Загальна характеристика, основні представники та їх погляди.
37. Екзистенціалізм як напрям філософії початку XX ст.
38. Основні положення філософії прагматизму, її представники та їх погляди.
39. Особливості та періодизація української філософії мислення. Науковці Одеського регіону та їхній вплив на суспільство.
40. Філософське вчення Григорія Сковороди.
41. Філософія серця Памфіла Юркевича.
42. Структура філософського знання. Коротка характеристика основних розділів.
43. Онтологія як вчення про буття.
44. Буття та свідомість.
45. Простір і час як філософські категорії.
46. Порядок і хаос, історія їх співвідношення в філософській думці.
47. Гносеологія та особливості підходів до проблеми пізнання світу.
48. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда. Пізнання і практика в мистецтві.
49. Поняття методу. Загальнонаукові та специфічні методи пізнання.
50. Теорії істини (кореспондентська, конвенціоналістська, когерентна, прагматистська).
51. Аксиологія як вчення про цінності. Філологія в аксіології.
52. Роль цінностей в житті людини і суспільства. Цінності та ідеали.
53. Особливості філософського підходу до проблеми людини.
54. Співвідношення природного, соціального, персонального та трансцендентного в людині.
55. Співвідношення понять «людина» - «індивід» - «індивідуальність» - «особистість».
56. Соціальна філософія та інші науки про суспільство.
57. Основні концепції суспільства.
58. Суспільство як система. Основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок.
59. Суспільство і природа. Основні концепції співвідношень суспільства і природи.
60. Людина і суспільство: основні аспекти співвідношення.
61. Основні концепції свободи. Проблема свободи в філософії.
62. Філологія як засіб самовиразу та самопізнання та як засіб міжособистісної взаємодії.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ**

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами, перевірка конспектів, навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе, презентації) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе, презентації)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль: екзамен.			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену)

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою,

проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- *«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.* Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- *«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.* Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- *«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.* Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- *«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів.* Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- *«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.* Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАЇЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вступ до філософії: навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х.: НТУ «ХП», 2018. 187 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39113/1/Book_2018_Vladlenova_Vstup_do_filosofii.pdf

2. Губерський Л. Філософія: базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Фоліо, 2017. 621 с. URL: file:///C:/MY/%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%8F/%D0%93%D1%83%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%A4

[%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf](#)

3. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. Львів: Львівська політехніка, 2016. 596 с.

4. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. К.: Академвидав, 2008. 592 с.

5. Тарапата Л.Г. Філософія музики: навчальний посібник для студентів та магістрантів факультетів мистецтв. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2004. 76 с. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/3193>.

6. Філософія: навчальний посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ: КНЕУ, 2019. 368 с. URL: <https://ru.scribd.com/document/480481031/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%AE-%D0%9C-%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97-pdf>

7. Філософія: Навчальний посібник. За ред. І. Ф. Надольного. Київ: Вікар, 2002. 584 с.

8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL:

<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

Додаткова

1. Бадюл О. С. Трансформація ціннісних установок особистості в освітньому процесі / Монографія / О. С. Бадюл. – Одеса: InPress, 2011. – 140с.

2. Ващак М. Ідея свободи у творчості Григорія Сковороди. Медієвіст. 11 квітня 2013 р. URL: https://www.medievist.org.ua/2013/04/blog-post_2847.html

3. Гоббс Т. Левіафан / пер. з англ. Р. Димерця та ін. К.: Дух і літера, 2000. 606 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Thomas_Hobbes/Leviafan_abo_Sut_budova_i_povnovazhennia_derzhavy_tserkovnoi_ta_svitskoi.pdf?

4. Голіченко Т.С. Слов'янська міфологія та антична культура. К.: Наукова думка, 1994

5. Іванова О. С. «Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди». Філософсько-педагогічна спадщина Г. С. Сковороди в умовах сучасності. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава. 2 – 4 грудня 2022 . с.225-227 <https://www.youtube.com/watch?v=jgS9C-rfpls>.

6. Іванова О. С., Єрмакова С.С. «Особистість в контексті ноосферного гуманізму». Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» ХХVII (м. Одеса-Хорватія-Польща-Румунія, 21-22 квітня 2022р.). – Одеса, 2022. – Ч. 2 – С.37-38.

7. Іванова О. С. «Культура в контексті елітарної освіти». Збірник наукових праць. Державний ВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука

на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 18 травня 2018 р. – Вип. 43. – 373 с. С. 300-301.

8. Іванова О. С. «Рефлексивна культура як інтегративний показник елітарної освіти». Матеріали XXIII Міжнародної науково-методичної конференції. / Управління якістю підготовки фахівців. / Ч. 1. МОН України ОДАБА. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske sveuciliste sjever. / 19-20 квітня 2018 р. Одеса. С. 146-147.

9. Іванова О. С. «Аксіологічний потенціал освіти: гармонія самовдосконалення у природі та суспільстві». SCIENCE REVIEW / Open Access Peer-reviewed Journal / Scientific Educational Center. Scientific Edition Published by: RS Global. / Warsaw, Poland. Journal. 1(8), January 2018, Vol. 6. P. 27-29;

10. Іванова О. С. «Культура як інтегративний показник елітарної освіти». Web of Scholar. Multidisciplinary Scientific Journal. / RS Global / International academy journal. / Scientific Educational Center. Warsaw, Poland. / 2 (20), Vol. 5, February 2018. P. 16-18. [https://www.academia.edu \(Index Copernicus\)](https://www.academia.edu/Index Copernicus)

11. Ліврага Х. А. Плисти проти течії. Том 2. Філософські роздуми. Київ: Новий акрополь, 2018. 361 с.

12. Метерлінк М. Життя бджіл. Філософські есеї / пер. М. Якуб'як. Львів: Априорі, 2019. 240 с.

13. «Незвична» філософія Григорія Сковороди. Офіційний сайт Національного університету Острозька академія. 22 листопада 2012. <https://www.oa.edu.ua/ua/info/news/2012/11-22-1>

14. Ніцше Ф. Так казав Заратустра / Фридрих Ніцше. Жадання влади; [пер. з нім. А.Онишка, П.Тарашука]. К.: Основи, 2003. С. 7–342. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FNietzsche_Friedrich%2FTak_kazav_Zaratustra.doc

15. Платон. Бенкет / пер. з давньогрецьк. У. Головач. Львів: Видавництво УКУ, 2018. 220 с. URL: <https://www.e-reading.life/bookreader.php/1001335/Admin - PLATON.html>

Інформаційні ресурси

1. Філософський енциклопедичний словник [укладач В.І. Шинкарук]. К.: Абрис, 2002. 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovnyk.pdf

2. Psylib: Електронна бібліотека. URL: <http://www.psylib.kiev.ua>

3. Феноменологія мистецтва: перформанс як парадигма сучасної цивілізації [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://un-sci.com/ru/2020/05/26/fenomenologiya-mistecztva-performans-yak-paradigma-suchasno%D1%97-czivilizaczi%D1%97/>

4. Філософія мистецтва Шопенгауера [Електронний ресурс] Етика та Естетика Режим доступу: https://stud.com.ua/48602/etika_ta_estetika/filosofiya_mistetstva_shopengauera.